

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 31808-05-20 כרסנטי ואח' נ' עציון

לפני הרכב כבוד השופטים:

סארי ג'יוסי [אב"ד]

חננאל שרעבי

אספרנצה אלון

המעוררים

1. מירה כרסנטי ת"ז 023012511

2. דניאל כרסנטי ת"ז 024070401

ע"י ב"כ עוה"ד ר. רויטגרונד

נגד

המשיב

אביטל עציון ת"ז 001688720

ע"י ב"כ עוה"ד כ. נעמן ואח'

1

2 ערעור על פסק דינו של בית המשפט לענייני משפחה בחיפה (כב' השופט בן ציון ברגר) מיום
3 24.3.2020 בתמ"ש 30996-10-14.

4

פסק דין

5 ערעור על פסק דינו של בית משפט לענייני משפחה בחיפה (כב' השופט בן ציון ברגר) מיום
6 24.3.2020 בתמ"ש 30996-10-14 במסגרתו קיבל את עתירת המשיב לביטול צו קיום צוואת המנוחה
7 אדית איתן ז"ל (להלן: המנוחה) ואשר ניתן ביום 29.5.15 ע"י רשם הירושה בחיפה, ביחס לצוואתה
8 הנטענת מיום 20.9.13, במסגרתה צוותה את כל עיזבונה לטובת המערערים.

9

10 המערערים, אח ואחות, כשאינן בינם לבין המנוחה קרבה משפחתית מכל סוג שהוא.

11

12 המנוחה נפטרה ביום 20.2.14 בהיותה בגיל 76 ולא הותירה אחריה בן זוג, צאצאים, הורים
13 ואחים. לאחר פטירתה של המנוחה הגישו המערערים את הצוואה הערוכה לטובתם לרשמת
14 הירושה בחיפה ביום 12.5.14 וביום 29.5.14 ניתן צו לקיומה.

15

16 המשיב הטוען כי הינו קרוב משפחה של המנוחה מדרגה שלישית (אמו ואמה של המנוחה
17 הן אחיות) והיורש היחיד שלה על פי דין, הגיש ביום 11.6.14 לפני הרשמת לענייני ירושה, בקשה
18 לביטול צו הקיום במסגרתה טען, בין היתר, שעל אף יחסיו הקרובים עם המנוחה לא ידוע לו שהיא

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 31808-05-20 כרסנטי ואח' נ' עציון

1 ערכה בחייה צוואה, כי בחייה מסרה לו שלא ערכה ולא תערוך צוואה וכי המערערים אינם מוכרים
2 לו. אי לכך ביקש כי ייערך בירור מקיף לגבי נסיבות עריכת הצוואה.

3
4 בהמשך ובמצוות סע' 72 לחוק הירושה, תשכ"ה – 1965 ותקנה 27 (ג) לתקנות הירושה,
5 תשנ"ח – 1998 הועברה הבקשה לדיון לפני בית משפט קמא והמשיב טען במסגרת התנגדות
6 מפורטת לקיום הצוואה, כי לאחר בירור שערך עלה שהמערערים זייפו את הצוואה ואת חתימת
7 המנוחה, זאת לאחר שהונו את מוסדות המדינה בשיטתיות, ועשו שימוש בנתונים שקיבלו ממאגרי
8 מידע העומדים לרשות המערערת, העובדת במשטרת ישראל, ופעלו לאיתור אנשים עריריים כדי
9 להשתלט על הונם ולזכות בעזבונם לאחר פטירתם.

10
11 בפסק דינו נדרש בית משפט קמא להכריע תחילה בשאלת מעמדו של המשיב, האם הוא בן
12 דודה של המנוחה ומשכך הוא בעל עניין הרשאי לבקש ביטול צו קיום צוואתה האמורה, ולטעון
13 כנגד הצוואה.

14
15 בית משפט קמא קבע שהמשיב הוא "קרוב משפחה" של המנוחה לאחר שקיבל את טענתו
16 המגובה בחוות דעת של גנאלוג – מר רוני גולן, אשר בחן את קשרי המשפחה בין המשיב לבין
17 המנוחה, ואימת אותם על פי ממצאים שפירט בחוות דעתו, לפיה בין היתר אמו לילי הולץ לבית
18 נרווין היא אחותה של אמה של המנוחה – גינט אינסלר לבית נרווין. על כן קבע בית משפט קמא כי
19 המשיב הוא בגדר "בעל עניין" ומכאן קמה לו הזכות לבקש ביטול צו הקיום ולהתנגד לקיום
20 הצוואה.

21
22 מיד לאחר מכן נפנה בית משפט קמא לשאלת תוקפה של הצוואה מושא צו הקיום וקבע כי
23 היא לא נערכה על ידי המנוחה או נחתמה על ידה ובכך קיבל התנגדות המשיב לקיומה וטענתו כי
24 הצוואה מזוייפת. על כן הורה על ביטול צו הקיום מיום 29.5.15 וחייב את המערערים לשלם למשיב
25 הוצאות ושכ"ט עו"ד בסך של 25,000 ₪ וכן הוצאות שהוציא המשיב עבור חוות דעת של מומחים.

26
27 פסק דינו של בית משפט קמא מנומק ומפורט היטב, בגדרו סקר את הראיות והעדויות
28 שהובאו לפניו במהלך שבע ישיבות הוכחות בהן העידו ונשמעו עדים רבים, בין היתר עדים מומחים
29 – שני גנאלוגים ושני מומחים לכתב יד, עדי הקיום של הצוואה, הצדדים עצמם ועוד. על יסוד אלה
30 התקבלו מסקנותיו של בית משפט קמא המבוססות על קביעות מהימנות ברורות ועל ממצאי עובדה,
31 ולאחר העדפת חוות דעת המומחים מטעם המשיב על פני אלה מטעם המערערים.

32
33 עוד למען שלמות התמונה נציין ובתמציתיות כי בית משפט קמא קיבל את טענות המשיב
34 לפיהן המערערים, הם אלה שכתבו את הצוואה וזייפו את חתימת המנוחה, כאשר במקביל להליך

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 31808-05-20 כרסנטי ואח' נ' עציון

1 האזרחי שהתנהל לפניו, התנהלה כנגד המערערת חקירה במח"ש, בהיותה שוטרת, כאשר תיק
2 החקירה הונח לפני בית משפט קמא וזה כלל הודעות שמסרו עדים שונים לרבות בעלי הדין עצמם
3 וכן עימותים שנעשו בין עדות הקיום לבין המערערת.

4
5 בית משפט קמא צלל לתוך חומר החקירה המשטרתי, וציין כי ממנו עולה שעדות הקיום
6 מסרו שלוש גרסאות שונות שאינן מתיישבות עם הגרסה הרביעית שבתצהיר עדותן הראשית וגם
7 לא עם עדותן בבית המשפט, וכי השונות בין כל גרסה וגרסה היא מהותית ביחס לנסיבות החתימה
8 על הצוואה. לצד קביעות אלה ציין בית משפט קמא סתירות נוספות המקעקעות את מהימנות עדות
9 הקיום והמערערת. רק למען ההמחשה נציין כי קיים פער משמעותי של כשנתיים בין המועד שבו
10 נחתמה לכאורה הצוואה לבין המועד לו טענו עדות הקיום במהלך חקירתן הנגדית.

11
12 המערערים מאנו להשלים עם פסק דין זה והגישו את ערעורם המונח לפנינו, במסגרתו שבו
13 על אותן טענות שהעלו לפני בית משפט קמא והוסיפו עליהן כי פסק הדין ניתן כמעט כשנתיים לאחר
14 סיום שמיעת הראיות וכי בית משפט קמא כלל לא נדרש לטענות רבות שהעלו בגדרי סיכומיהם ואף
15 התעלם מהם כאילו ולא נטענו. בעיקר הדגישו המערערים כי שגה בית משפט קמא שעה שקבע
16 שהמשיב הוא בן דודה של המנוחה וכי הוא בגדר "צד מעוניין" וכי די היה בכך כדי לחייב דחיית
17 תובענתו לביטול צו הקיום. אשר לקביעות ביחס לתוקפה של הצוואה, טענו המערערים לקיומן של
18 סתירות ואי אמירת אמת שהתגלו לטענתם בעדות המשיב, את מחדליו הבלתי מוסברים עת לא
19 הביא עדים וראיות שהיו בידיו, וכי הימנעותו זו פועלת לחובתו ומקימה חזקה שלעובדה לפיה דין
20 ההימנעות כדין הודאה בכך שאילו הובאה אותה ראייה, היא הייתה פועלת לחובת המשיב. עוד
21 מפנים המערערים לפגמים נטענים בחוות דעת המומחים מטעם המשיב ובעדותם וכן לדוח נציב
22 קבילות הציבור על פרקליטים. כמו כן לטענתם העובדה לפיה המשיב לא הגיש עד להיום בקשה
23 למתן צו ירושה אחר עיזבון המנוחה, מדברת בעד עצמה ואומרת דרשני.

24
25 עיינו בכל החומר הרלוונטי לרבות הודעת הערעור ועיקרי הטיעון שהוגשו מטעם הצדדים
26 ואנו סבורים כי דין הערעור להידחות.

27
28 טענות המערערים הינן כנגד קביעות עובדתיות מובהקות של בית משפט קמא ולא ראינו
29 להתערב בהן.

30
31 לטענות המערערים ניתן מענה הולם בפסק דינו של בית משפט קמא המפורט והמנומק
32 היטב. בפסק הדין דן בית משפט קמא אחת לאחת בכל הסוגיות שהיו שנויות במחלוקת בין הצדדים,
33 קבע את הממצאים הנדרשים בהתאם לתשתית הראייתית שהונחה בפניו לרבות תיק החקירה
34 המשטרתי וכן חוות דעת מומחים אשר התרשם מעדותם במישרין ולאחר שהעדיף את אלה מטעם

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 31808-05-20 כרסנטי ואח' נ' עציון

המשיב, ודחה מלפניהם את מסקנות וממצאי המומחים מטעם המערערים. כמו כן בית משפט קמא הסיק את המסקנות המתחייבות מן הראיות ומהוראות הדין הרלוונטיות. באשר לטענת המערערים כי בית משפט קמא התעלם מטענותיהם הרבות שהועלו בסיכומיהם, נשיב כי עיון בסיכומים שהוגשו לבית משפט קמא ובפסק הדין קמא, אינו מצביע על שגיאה שנפלה בדרך בחינת העובדות על ידי בית משפט קמא. בית משפט קמא קבע כי המתנגד הינו "בעל עניין" וזאת לאחר שהעדיף את חוות הדעת של הגנאלוג מר רוני גולן על פני חוות דעתה של הגב' ונסה כסיף (ראו הכרעתו ונימוקיו בסעיפים 17-27 לפסק הדין).

כמו כן אנו בדעה כי אין ממש בטענת המערערים כי היה על המשיב להוכיח את הקשר המשפחתי שלו באמצעות עדים (הגב' חנה קפלן ו עודד וולף, עופר וולף, ז'אן וולף, שמעיה שוורצברג ודני מייליס) וראיות (תמונות, רישום שיחות טלפון מחברת "בזק" וחברת הטלפון הסלולרי וחוות דעת גרפולוגית לעניין רישום מספר הטלפון בספר הטלפונים של המנוחה, הפתק שתלה על דלת המנוחה ועוד) וכי הימנעות מהעדתם פועלת לחובתו. נשוב ונדגיש, כי במוקד המחלוקת, השאלה האם קיים קשר משפחתי בין המנוחה לבין המשיב, זאת להבדיל מהיקף הקשר בין המנוחה לבין המשיב, בין אם היה קשר ובין אם לאו, שלא היה בו כדי להכריע בסוגיה האם המשיב הוא "בעל עניין" כמשמעותו בחוק הירושה. כאמור, הקשר המשפחתי הוכרע על פי חוות דעת של מומחים כאשר בית משפט קמא, מכוח תפקידו וסמכותו העדיף את חוות דעת המשיב על פני חוות דעת המערערים. מששאלת הקשר אינה דרושה להכרעה, רשאי בית המשפט היושב כערכאה ראשונה, כמו גם בית משפט של הערעור, שלא להתייחס באופן קונקרטי לכל טענה וטענה שאינה נראית לו נחוצה לצורך ההכרעה (ראו לעניין זה דברי כב' השופט ס. גיזבראן בע"א 916/05 שרון כדר נ' פרוץ' יובל הרישנו ואח' (28.11.07)).

כך גם באשר לטענת המערערים כי המומחה רוני גולן שאת חוות דעתו אימץ בית משפט קמא, לא נתן מענה לשאלות ולתמיהות שעלו במסגרת החקירה הנגדית- כך למשל לעניין תוספת בכתב יד, הרישום בתעודת הנישואין של אם המשיב לפיה בשנת 1936 הוריה כבר לא היו בחיים, צילום הקבר של לאורה נרבין ז"ל, ועוד (עמ' 52-53 לפרוטוקול החקירה). בחנו טענות המערערים ולא מצאנו כי יש בהן כדי להצביע על שגיאה שנפלה בפסק דינו של בית משפט קמא. נשיב כי אין כל חובה כי בית המשפט ימנה אחת לאחת כל טענה שהועלתה, על מנת לצאת ידי חובת ההנמקה. אי ההתייחסות אין פירושה כי בית המשפט שכח או התעלם מנושא, תת נושא, או סוגיה. ראו ע"א 9248/05 מתן י. מערכות תקשורת ואיתור בע"מ נ' מילטל תקשורת בע"מ (22.8.06).

יתרה מזו, על החופש לצוות ועל החובה לקיים את דברי המת - עיקרון על בדיני הירושה, אין צורך להרבות מילים. בהליכי קיום צוואה, ראוי לטעמנו לנקוט בגישה מקלה בהכרזה על מעוניין בדבר, במיוחד באותם מקרים בהם לא הותיר המצווה אחריו בן זוג, ילדים או בני משפחה

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 31808-05-20 כרסנטי ואח' נ' עציון

מדרגה ראשונה, וזאת על מנת לאפשר פיקוח וביקורת של בית המשפט ולמען לכבד את דברי המת
כחלק מזכותו לכבוד בחייו ובמותו וכחלק מזכות הקניין שלו וזהו גם אינטרס ציבורי רחב. גם אם
חוות הדעת הגנאולוגית לא נתנה מענה לכל התהיות אותן העלה ב"כ המערער, עדיין תהיות אלו
נוגעות, אם בכלל, ואין אנו סבורים כך, לשאלה האם המשיב הינו יורש על פי דין של המנוחה, אך
אין בהן כדי לכרסם במסקנתו של בית משפט קמא כי הצוואה מזוייפת והיא חסרת תוקף. בית
משפט קמא שוכנע שצוואת המנוחה לא נערכה או נחתמה על ידי המנוחה ולמסקנה זו הגיע לאחר
שבחן את עדותן של עדות הצוואה ואת נסיבות החתימה על הצוואה וכן לאחר שסמך דעתו על חוות
דעת של מומחה לזיהוי כתב יד (ראו סעיפים 28-44 לפסק הדין קמא) ותמימי דעים אנו עם מסקנתו
זו של בית משפט קמא.

אשר לבקשה "להוסיף ראיות בערעור" וכן "להוסיף טיעון בדבר שגיאות עובדתיות
של המומחה גולן" שהגיש המערער ביום 10.9.20, שלושה ימים לאחר הדיון בערעור מיום 7.9.20
במהלכו השלימו הצדדים את טענותיהם בעל פה, ולאחר שמוטב זה פנה לכתיבת פסק הדין בערעור.
לאחר עיון בבקשה החלטנו לדחותה מבלי לבקש תשובת המשיב. לא מצאנו כל טענה המצדיקה
היענות לבקשה, כאשר מועד הגשתה – לאחר הדיון, אף הוא מחייב דחיתה.

בחלקה הראשון של הבקשה עותרים המערערים לאפשר להם להוסיף כראיה את כתב
התביעה המתוקן שהגישה המערערת בבית משפט השלום בתל-אביב בת.א. 73250-12-18 כנגד
חמישה גורמים שהיו מעורבים בחקירתה במח"ש (הפרקליטות, מח"ש ועוד) ובמסגרתו עתרה
לחייבם לפצותה בסכום של 500,000 בעקבות פרסום כתב אישום שהיה בדעת מח"ש להגיש וכן
העברת חומרי חקירה (חקירת המערערת במח"ש) לידי צד ג' בלא סמכות. לא שוכנענו כי הבקשה
מקיימת אחר דרישות תקנה 457 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984 ולהלכה הפסוקה
בעניין זה. אין צריך לומר כי כתב טענות בתובענה אותה יזמה המערערת והגישה ב-12/2018 אינו
בגדר ראיה חדשה שהתגלתה לה לאחר ההתדיינות לפני בית משפט קמא ובוודאי לא לאחר הגשת
ערעורה והדיון שהתקיים לפנינו, מה עוד שזה מגולל גרסתה וטענותיה כנגד התנהלות הנתבעים שם,
ומשום כך אינו מהווה ראיה לתוכנו ואינו רלוונטי לענייננו. על כך נוסף כי הבקשה אינה נתמכת
בתצהיר ואינה מפרטת מדוע הוגשה זה עתה בלבד.

אשר לחלקה השני של הבקשה והוא להוסיף טיעונים בדבר שגיאות של המומחה גולן, לא
מצאנו ממש בטיעונים אלה, מה עוד שכאמור הבקשה אינה נתמכת בתצהיר, אינה מבהירה מדוע
טענות אלה לא נטענו קודם (כך צויין בבקשה אף שטענות רבות כנגד חוות דעת המומחה גולן ועדותו
לפני בית משפט קמא כן נטענו בעיקרי הטיעון) ומדוע יש לאפשר חריגה מעיקרי הטיעון.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 31808-05-20 כרסנטי ואח' נ' עציון

לפני סיום, לא ראינו לנכון להתעלם מהתבטאויות בלתי הולמות של ב"כ המערערים כלפי בית משפט קמא ונשוב ונדגיש את חובתו של פרקליט לנקוט בלשון מנומסת, מאופקת ומרוסנת. כלפי בית משפט מולו הוא עומד וכלפי בית משפט אשר עמד מולו בעבר.

לפיכך, שוכנענו כי אין לגלות בפסק דינו של בית משפט קמא טעות כלשהי, הן בחוק והן בהלכה הפסוקה, ועל כן אנו מאשרים את פסק הדין בהתאם לקנה 460(ב) לתקנות סדר הדין האזרחי התשמ"ד-1984.

נוכח כל האמור לעיל אנו מורים על דחית הערעור.

אנו מחייבים את המערערים, ביחד ולחוד, לשלם למשיב הוצאות ושכ"ט עו"ד בסך של 20,000 ₪.

כספי העירבון שהפקידו המערערים יועברו על ידי מזכירות בית משפט לידי ב"כ המשיב, עבור המשיב, ועל חשבון ההוצאות ושכ"ט שפסקנו לטובתו.

ניתן היום, כ"ד אלול תש"פ, 13 ספטמבר 2020, בהעדר הצדדים.

א. אלון, שופטת

ח. שרעבי, שופט

ס. ג'יוסי, שופט [אב"ד]